

Forfatter: Brandes, Georg

Titel: Udrag fra Hovedstrømninger. Den romantiske skole i Tyskland (1873)

Citation: Brandes, Georg: "Samlede Skrifter", i Brandes, Georg: *Samlede Skrifter*, 1899-1910, s. 379. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-brandes04-shoot-idm139992357417824/facsimile.pdf> (tilgået 25. april 2024)

Anvendt udgave: Samlede Skrifter

Maade aldeles prosaisk og moderne. Det Romantiske gaar tilgrunde deri, ogsaa Naturpoesien, det Underfulde. Bogen handler kun om sædvanlige menneskelige Ting; Naturen og Troen paa dens lønlige Kræfter er ganske glemte. Det er en poetiseret borgerlig og huslig Historie, det Underfulde deri bliver udtrykkelig behandlet som Poesi og Sværmeri. Kunstnerisk Ugudelighed er Bogens Aand . . . *Wilhelm Meister* er egentlig en *Candide* rettet imod Poesien.»

I Modsætning hertil vil da Novalis levere en Roman, i hvilken Alt tilsiøst opløser sig i Poesi, eller hvad der i hans Sprog er det Samme, i hvilken Verden til Slutning bliver Gemyt. Thi Alt er Gemyt. «Naturen er for vort Gemyt, hvad et Legeme er for Lyset, hedder det i Bogen. Legemet holder det tilbage, bryder det i ejendommelige Farver o. s. v. Menneskene er Krystaller for vort Gemyt.»

Romanen er da en Allegori, til hvilken det i den indlagte Æventyr indeholder Nøglen. Æventyret skal vise, hvorledes den sande evige Verden bliver til, skildre Tilbagebringelsen af det Elskovens og Poesiens Rige, hvori det store Verdensgemyt overalt bevæger sig og blomstrer uendeligt. Da, som det hedder i et af Novalis's Brudstykker, den nuværende Himmel og Jord er af prosaisk Natur og vore Dage en Nyttens Tidsalder, maa en poetisk Dommedag gaa forud, en Fortryllelse løses, inden det nye Liv kan blomstre frem: Kong Arctur og hans Datter slumrer indefrosne i deres Ispalads. De udfries af *Fabelen*, o: Poesien og dens Broder *Eros*. *Eros* er Barn af den urolige Fader, Forstanden, og den trofaste Moder, Hjertet. *Fabelen* er Foster af en Utroskab fra Forstandens Side, avlet af ham med Maanens Datter *Fantasi*. Hun kalder sig en Guddatter af Husatrets Vogterinde *Sophia*, den himmelske Visdom.

Mod de gode Magter i denne skeletagtige Allegori foranstalter *Skriveren* en Sammensværgelse. *Skriveren* er Prosaens, den indskrænkede Oplysnings Aand; han skildres som bestandig skrivende. Naur *Sophia* dypper det af ham Skrevne i en Skaal, der staar paa Alteret, bliver stundom en lille Smule af det staaende, stundom udslettes Alt. Rammer nogle Draaber fra Skaalen ham, falder en Mængde Tal og geometriske Figurer ned, som han med megen Iver trækker paa en Traad og binder sig til Prydelse om den magre Hals. *Skriveren* er Novalis's Nureddin. Ved hans Anslag bliver Faderen og Moderen bundne, Alteret nedbrudt.